

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

15790 *Reial decret llei 14/2019, de 31 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents per raons de seguretat pública en matèria d'administració digital, contractació del sector públic i telecomunicacions.*

I

La societat actual requereix adaptacions en l'esfera digital que exigeixen una traducció en el pla normatiu. El desenvolupament i l'ús de les noves tecnologies i les xarxes de comunicacions per part de les administracions públiques s'està accelerant. Això exigeix establir sense demora un marc jurídic que garanteixi l'interès general i, en particular, la seguretat pública, i que asseguri la prestació adequada dels serveis públics i, al mateix temps, que l'administració digital s'utilitzi per a finalitats legítimes que no comprometin els drets i les llibertats dels ciutadans.

El caràcter estratègic per a la seguretat pública de les matèries que regula aquest Reial decret llei l'avalua la Llei 36/2015, de 28 de setembre, de seguretat nacional, que descriu els riscos associats a les noves tecnologies com un dels principals desafiaments de la societat actual.

L'Estratègia de seguretat nacional 2017, aprovada mitjançant el Reial decret 1008/2017, d'1 de desembre, identifica les ciberamenaces i l'espionatge com a amenaces que comprometen o soscaven la seguretat nacional i, en coherència amb això, singularitza la ciberseguretat com un dels seus àmbits prioritaris d'actuació. El desenvolupament tecnològic implica una exposició més gran a noves amenaces, especialment les associades al ciberespai, com ara el robatori de dades i informació, el *hacking* de dispositius mòbils i sistemes industrials, o els ciberatacs contra infraestructures crítiques. La hiperconnectivitat actual aguditza algunes de les vulnerabilitats de la seguretat pública i exigeix una millor protecció de xarxes i sistemes, així com de la privacitat i els drets digitals del ciutadà.

Entre els principals desafiaments que les noves tecnologies plantegen des del punt de vista de la seguretat pública hi ha les activitats de desinformació, les interferències en els processos de participació política de la ciutadania i l'espionatge. Aquestes activitats es beneficien de les possibilitats que ofereix la sofisticació informàtica per accedir a ingents volums d'informació i dades sensibles.

En aquest punt juga un paper decisiu el procés de transformació digital de l'Administració, ja molt avançat. L'administració electrònica aguditza la dependència de les tecnologies de la informació i estén la possible superfície d'atac, amb un increment del risc d'utilització del ciberespai per a la pràctica d'activitats il·lícites que impacten en la seguretat pública i en la pròpia privacitat dels ciutadans.

Els recents i greus esdeveniments esdevinguts a part del territori espanyol han posat de relleu la necessitat de modificar el marc legislatiu vigent per fer front a la situació. Aquests fets demanen una resposta immediata per evitar que es reproduixin successos d'aquesta índole amb l'establiment d'un marc preventiu amb aquesta finalitat, l'objectiu últim del qual sigui protegir els drets i les llibertats reconeguts constitucionalment i garantir la seguretat pública de tots els ciutadans.

Aquest Reial decret llei té per objecte regular aquest marc normatiu, que comprèn mesures urgents relatives a la documentació nacional d'identitat; a la identificació electrònica davant les administracions públiques; a les dades que hi ha en poder de les administracions públiques; a la contractació pública, i al sector de les telecomunicacions.

II

Aquest Reial decret llei consta d'una part expositiva i d'una part dispositiva estructurada de la manera següent: un capítol I (articles 1 i 2), un capítol II (articles 3 i 4), un capítol III (article 5), un capítol IV (article 6), un capítol V (article 7), una disposició addicional, tres disposicions transitòries i tres disposicions finals.

El capítol I preveu dues mesures en matèria de documentació nacional d'identitat, dirigides a configurar el document nacional d'identitat, amb caràcter exclusiu i exclouent, com l'únic document amb valor suficient per si sol per a l'acreditació, a tots els efectes, de la identitat i les dades personals del seu titular. Amb aquesta finalitat, l'article 1 d'aquest Reial decret llei modifica l'article 8.1 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana. En coherència amb això, l'article 2 del Reial decret llei modifica la regulació del document nacional d'identitat electrònic que recull l'article 15.1 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.

El capítol II d'aquest Reial decret llei, que conté els articles 3 i 4, estableix diverses mesures en matèria d'identificació electrònica davant les administracions públiques, ubicació de determinades bases de dades i dades cedides a altres administracions públiques. La finalitat d'aquestes mesures és garantir la seguretat pública, tant en les relacions entre les diferents administracions públiques quan tractin dades personals, com entre ciutadans i administracions públiques quan aquestes últimes procedeixen a la recopilació, el tractament i l'emmagatzematge de dades personals en exercici d'una funció pública.

L'article 3 d'aquest Reial decret llei modifica els articles 9 i 10 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, a la vegada que hi introdueix una nova disposició addicional sisena.

La modificació de la lletra a) de l'apartat 2 dels articles 9 i 10 respon a la necessitat d'adaptar-ne els continguts al Reglament (UE) núm. 910/2014 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 de juliol de 2014, relatiu a la identificació electrònica i els serveis de confiança per a les transaccions electròniques al mercat interior i pel qual es deroga la Directiva 1999/93/CE, conegut com a Reglament eIDAS, que estableix un marc legal comú per a les identificacions i les signatures electròniques a la Unió Europea.

La modificació de la lletra c) de l'apartat 2 dels articles 9 i 10 té com a finalitat garantir la seguretat pública en relació amb l'ús de sistemes d'identificació i signatura electròniques dels interessats quan s'efectuen amb una clau concertada o mitjançant qualsevol altre sistema que tingui un registre previ com a usuari que permeti garantir-ne la identitat i que les administracions públiques considerin vàlid. Així, en paraules del mateix Tribunal Constitucional expressades a la Sentència 55/2018, de 24 de maig, es manté la possibilitat que «cada Administració dissenyi els seus propis sistemes d'identificació electrònica o admeti els expedits per altres entitats públiques o privades i, amb això, que aquests siguin més o menys complexos segons les seves preferències i la rellevància o les característiques del tràmit o servei corresponent». Ara bé, per garantir la seguretat pública, que és competència exclusiva de l'Estat tal com disposa l'article 1.1 de la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat, la modificació efectuada sotmet a un règim d'autorització prèvia per part de l'Administració General de l'Estat els sistemes que siguin diferents a aquells del certificat i el segell electrònic. Aquesta autorització té per objecte, exclusivament, verificar si el sistema validat tecnològicament per part de l'Administració o l'organisme públic de què es tracti pot produir o no afeccions o riscos a la seguretat pública, de manera que, si és així i només en aquest cas, l'Administració de l'Estat ha de denegar l'autorització sobre la base de les consideracions de seguretat pública esmentades.

En la mateixa línia, el nou apartat 3, que s'afegeix tant a l'article 9 com a l'article 10 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, estableix l'obligatorietat que, en relació amb els sistemes que preveu la lletra c) de l'apartat 2 dels articles 9 i 10, els recursos tècnics necessaris per a la recollida, l'emmagatzematge, el tractament i la gestió d'aquests sistemes estiguin situats en territori de la Unió Europea, i en territori espanyol en cas que es tracti de categories especials de dades a què es refereix l'article 9 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les

persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE. Llevat de les excepcions que s'introdueixen a la llei, aquestes dades no poden ser objecte de transferència a un tercer país o organització internacional i, en tot cas, han d'estar disponibles perquè hi puguin accedir les autoritats judicials i administratives competents.

Finalment, l'article 3 d'aquest Reial decret llei incorpora una disposició addicional sisena a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, que preveu que en les relacions dels interessats amb les administracions públiques no són admissibles en cap cas, i per tant no es poden autoritzar, els sistemes d'identificacions basats en tecnologies de registre distribuït i els sistemes de signatura basats en els anteriors, mentre no siguin objecte d'una regulació específica per part de l'Estat en el marc del dret de la Unió Europea. A més, la nova disposició addicional sisena estableix que qualsevol sistema d'identificació basat en la tecnologia de registre distribuït que prevegi la legislació estatal ha d'establir que l'Administració General de l'Estat actua com a autoritat intermèdia que exerceix les funcions que correspongui per garantir la seguretat pública.

Les restriccions imposades als sistemes d'identificacions i signatures basats en tecnologies de registre distribuït en cap cas suposen una prohibició general. Simplement, se'n restringeix puntualment i d'una manera merament provisional l'ús com a sistema d'identificació i signatura dels interessats quan aquests últims s'interrelacionen amb l'Administració i mentre no hi hagi més dades o un marc regulador *ad hoc* de caràcter estatal o europeu que faci front a les debilitats que implica el seu ús per a les dades i la seguretat pública. La falta d'un marc regulador *ad hoc* sobre aquestes noves tecnologies justifica que, amb caràcter urgent i en exercici de la seva competència per dictar legislació bàsica, l'Estat intervingui sobre la matèria amb caràcter provisional fins que s'avanci al si de la Unió Europea en el tractament d'aquest tipus de tecnologies.

L'article 4 d'aquest Reial decret llei duu a terme, d'una banda, la modificació de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, amb la introducció d'un nou article 46 bis i una nova redacció de l'article 155.

D'una banda, l'article 46 bis obliga al fet que, per motius de seguretat pública, els sistemes d'informació i comunicacions per a la recollida, l'emmagatzematge, el processament i la gestió del cens electoral, els padrons municipals d'habitants i altres registres de població, dades fiscals relacionades amb tributs propis o cedits i dades dels usuaris del sistema nacional de salut, així com els corresponents tractaments de dades personals, s'ubiquin i es prestin dins del territori de la Unió Europea. Així mateix, estableix que només es puguin cedir a tercers països quan aquests compleixin les garanties suficients que els permetin haver estat objecte d'una decisió d'adequació de la Comissió Europea, o quan així ho exigeixi el compliment de les obligacions internacionals assumides pel Regne d'Espanya.

D'altra banda, la finalitat de la modificació de l'article 155 és permetre un control més gran de les dades cedides entre administracions públiques, a l'efecte de garantir-ne la utilització adequada. Es permet excepcionalment que l'Administració General de l'Estat pugui adoptar la mesura de suspendre la transmissió de dades per raons de seguretat nacional de manera cautelar pel temps estrictament indispensable per a la seva preservació.

La licitud del tractament de les dades personals per a finalitats diferents de les finalitats inicials està determinada per la circumstància que es tracti de finalitats compatibles. Si es tracta de finalitats incompatibles, el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, en prohibeix el tractament. No obstant això, el mateix Reglament declara ja unes finalitats que considera compatibles: el tractament ulterior de les dades personals amb finalitats d'arxiu en interès públic, finalitats de recerca científica i històrica o finalitats estadístiques. En aquest sentit, en cas que el responsable del tractament (el cessionari), amb l'anàlisi prèvia de la compatibilitat d'acord amb els criteris de l'article 6.4 del Reglament esmentat, consideri que és compatible, el precepte introdueix l'obligació addicional de consultar l'Administració cedent. L'Administració General de l'Estat es pot oposar motivadament i suspendre per raons de seguretat nacional.

El capítol III d'aquest Reial decret llei regula diverses mesures en matèria de contractació pública, totes dirigides a reforçar el compliment de la normativa sobre la protecció de dades personals i la protecció de la seguretat pública en aquest àmbit.

Els contractistes del sector públic gestionen a vegades, per a l'execució dels contractes respectius, un ingent volum de dades personals, l'ús inadequat de les quals pot plantejar, al seu torn, riscos per a la seguretat pública. Per això, és necessari assegurar normativament la seva submissió a certes obligacions específiques que garanteixin tant el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades personals com la protecció de la seguretat pública.

El Reial decret llei modifica la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, amb la finalitat d'introduir mesures que garanteixin en totes les fases de la contractació (expedient de contractació, licitació i execució del contracte) el respecte per part de contractistes i subcontractistes de la legislació de la Unió Europea en matèria de protecció de dades.

Aquestes modificacions són coherents amb el que preveu l'article 6 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, que, respecte dels tractaments de dades necessaris per al compliment d'una obligació legal o d'una missió efectuada en interès públic o en l'exercici de poders públics, permet als estats membres que mantinguin o introdueixin disposicions específiques per fixar els requisits específics del tractament i altres mesures que garanteixin un tractament lícit i equitatiu.

Així, en primer lloc, aquest Reial decret llei modifica l'article 35 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, per incloure, com a contingut mínim dels contractes, la referència expressa a la submissió a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades.

En segon lloc, i pel que fa al règim d'invalidesa dels contractes, s'afegeix un subapartat a l'article 39.2 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, per incloure, com a causa de nul·litat de ple dret, la subscripció de contractes per part de poders adjudicadors que ometin esmentar als plecs les obligacions del futur contractista en matèria de protecció de dades a què es refereix el nou article 122.2 de la Llei 9/2017, en la redacció que fa d'aquest precepte aquest Reial decret llei. L'aplicació en aquest cas de la conseqüència jurídica màxima que preveu el nostre ordenament jurídic, això és, la nul·litat de ple dret, s'ha considerat adequada una vegada ponderada l'oportunitat de la seva incorporació en la legislació de contractes del sector públic (seguint el dictamen núm. 116/2015 del Consell d'Estat), atesa la importància que en determinats casos pot presentar per als interessos de la seguretat nacional conèixer la ubicació dels servidors en què s'han d'allotjar les dades que cedeixi l'Administració amb motiu de l'execució d'un contracte públic, des d'on s'han de prestar els serveis associats a aquestes, i assegurar la submissió de l'execució d'aquest contracte a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades.

En tercer lloc, i en el context de la regulació dels requisits per contractar amb el sector públic, es modifica l'article 116.1 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, per incloure, com a circumstància que impedeix als empresaris contractar amb les entitats que comprèn l'article 3 de la Llei esmentada, haver donat lloc a la resolució ferma de qualsevol contracte subscrit amb una d'aquestes entitats per incompliment culpable de les obligacions que els plecs hagin qualificat d'essencials d'acord amb el que preveu l'art. 211.1.f) de la mateixa Llei.

En quart lloc, es fa una nova redacció de l'article 116.1 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, amb la introducció d'un segon paràgraf relatiu a l'expedient de contractació dels contractes l'execució dels quals requereixi la cessió de dades per part d'entitats del sector públic al contractista. En virtut d'aquesta modificació, s'inclou l'obligació de l'òrgan de contractació d'especificar en l'expedient quina ha de ser la finalitat de les dades que s'hagin de cedir.

En cinquè lloc, es fa una nova redacció de l'article 122.2 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, relatiu als plecs de clàusules administratives particulars. En concret, s'afegeix

un paràgraf tercer a aquest apartat per incloure l'obligació dels plecs d'esmentar expressament l'obligació del futur contractista de respectar la normativa vigent en matèria de protecció de dades. Així mateix, s'afegeix un paràgraf quart relatiu als contractes que exigeixin el tractament pel contractista de dades personals per part del responsable del tractament, amb la indicació que en aquests casos és obligatori fer constar al plec tant la finalitat de la cessió de dades com l'obligació de l'empresa adjudicatària de mantenir el contractant al corrent de la ubicació dels servidors corresponents. També s'afegeix un paràgraf cinquè per establir que els aspectes que esmenta el paràgraf quart s'han de fer constar als plecs com a obligacions essencials als efectes del règim de resolució del contracte.

En sisè lloc, aquest Reial decret llei fa una nova redacció de l'article 202.1 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, regulador de les condicions especials d'execució del contracte de caràcter social, ètic, mediambiental o d'un altre ordre. En concret, s'introdueix un paràgraf tercer relatiu als plecs corresponents a contractes l'execució dels quals impliqui la cessió de dades per part de les entitats del sector públic al contractista. Mitjançant aquesta addició s'imposa l'exigència que els plecs incloguin, com a condició especial d'execució, l'obligació del contractista de sotmetre's a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades. Així mateix, als plecs s'ha d'advertir el contractista que aquesta obligació té el caràcter d'obligació contractual essencial als efectes del règim de resolució del contracte.

En setè lloc, l'article 5.set del Reial decret llei fa una nova redacció de l'article 215.4 de la Llei 9/2017, relatiu a la subcontractació, per incloure, entre les obligacions del contractista principal, la d'assumir la responsabilitat total de l'execució del contracte davant l'Administració també pel que fa a l'obligació de submissió a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades.

El capítol IV d'aquest Reial decret llei regula diverses mesures per reforçar la seguretat en matèria de telecomunicacions. Així, l'article 6 d'aquesta norma emprèn cinc modificacions de la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions, amb l'objectiu de potenciar les facultats de què disposa el Govern, a través del Ministeri d'Economia i Empresa, per afrontar situacions que poden afectar el manteniment de l'ordre públic, la seguretat pública o la seguretat nacional.

Així, en concret, es modifiquen els articles 4.6 i 6.3 de la Llei 9/2014, de 9 de maig, per reforçar les potestats del Ministeri d'Economia i Empresa per portar a terme un control més gran i per millorar les seves possibilitats d'actuació quan la comissió d'una presumpta actuació infractora a través de l'ús de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques pugui suposar una amenaça greu i immediata per a l'ordre públic, la seguretat pública o la seguretat nacional o quan en determinats supòsits excepcionals que també puguin comprometre l'ordre públic, la seguretat pública i la seguretat nacional sigui necessària l'assumpció de la gestió directa o la intervenció de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques.

Aquestes possibilitats d'actuació superiors que es reconeixen no es limiten en la seva aplicació a un concepte estricte d'una xarxa o un servei de comunicacions electròniques, sinó que estenen la seva eficàcia als elements que acompanyen necessàriament la instal·lació o el desplegament d'una xarxa o la prestació d'un servei de comunicacions electròniques, com són les infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques, els seus recursos associats o qualsevol element o nivell de la xarxa o del servei que sigui necessari per preservar o restablir l'ordre públic, la seguretat pública i la seguretat nacional.

En una correlació necessària amb aquest reforçament de funcions públiques en aquestes situacions excepcionals, es potencia igualment la potestat sancionadora del Ministeri d'Economia i Empresa amb l'objectiu de fer efectives i reals les actuacions que pugui adoptar en ús d'aquestes noves facultats d'actuació dirigides a preservar o restablir l'ordre públic, la seguretat pública i la seguretat nacional. Amb aquesta finalitat, aquest Reial decret llei fa una nova redacció dels articles 76.15, 77.28 i 81.1 de la Llei 9/2014, de 9 de maig. En particular, s'amplien els supòsits en què el Ministeri d'Economia i

Empresa pot adoptar mesures cautelars en casos de raons d'imperiosa urgència sense l'audiència prèvia del presumpte infractor, que pot incloure el cessament de l'activitat o la prestació de serveis, amb la incorporació a l'efecte d'alguns dels supòsits que previstos amb aquesta finalitat consten a l'article 30.6 del Codi europeu de les comunicacions electròniques, aprovat per la Directiva 2018/1972, d'11 de desembre de 2018, del Parlament Europeu i del Consell, en especial els relatius a l'existència d'una amenaça immediata i greu per a l'ordre públic, la seguretat pública o la seguretat nacional.

Finalment, el capítol V incorpora mesures per reforçar la coordinació en matèria de seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació. Per a això, efectua una modificació del Reial decret llei 12/2018, de 7 de setembre, de seguretat de les xarxes i sistemes d'informació, en virtut de la qual el Centre Criptològic Nacional (CCN) exerceix la coordinació nacional de la resposta tècnica dels equips de resposta a incidents de seguretat informàtica (CSIRT) en matèria de seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació del sector públic. Addicionalment, es preveu que el CCN exerceixi la funció d'enllaç per garantir la cooperació transfronterera dels CSIRT de les administracions públiques amb els CSIRT internacionals en la resposta als incidents i la gestió de riscos de seguretat.

III

El reial decret llei constitueix un instrument constitucionalment lícit, sempre que el fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com ha exigint reiteradament el nostre Tribunal Constitucional (sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4; 137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 juliol, F 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure exigeix una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per la via normal o pel procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis.

En relació amb la concurrència dels pressupòsits habilitadors de necessitat extraordinària i urgent, s'ha de tenir en compte la doctrina del nostre Tribunal Constitucional, resumida en el fonament jurídic IV de la Sentència 61/2018, de 7 de juny de 2018. D'acord amb aquesta, es requereixen, d'una banda, «la presentació explícita i raonada dels motius que ha tingut en compte el Govern en la seva aprovació», és a dir, el que s'ha denominat situació d'urgència; i, de l'altra, «l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i la mesura concreta adoptada per subvenir-hi».

Quant a la situació d'urgència, el Tribunal Constitucional ha indicat que «fins i tot havent descartat que la utilització per part del Govern de la seva potestat legislativa extraordinària s'hagi de circumscriure a situacions de força major o emergència, el cert és que hem exigint la concurrència de certes notes d'excepcionalitat, gravetat, rellevància i imprevisibilitat que determinin la necessitat d'una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per a la tramitació parlamentària de les lleis, ja sigui pel procediment ordinari o pel d'urgència» (STC 68/2007, FJ 10, i 137/2011, FJ 7). També ha assenyalat el Tribunal Constitucional que la valoració de la necessitat extraordinària i urgent d'una mesura pot ser independent de la seva imprevisibilitat i, fins i tot, del fet que tingui el seu origen en la inactivitat prèvia del mateix Govern, sempre que es doni efectivament l'excepcionalitat de la situació, atès que «el que aquí ha d'importar no és tant la causa de les circumstàncies que justifiquen la legislació d'urgència com el fet que aquestes circumstàncies efectivament es donin» (STC 11/2002, de 17 de gener, FJ 6).

Quant a la connexió de sentit entre la situació de necessitat definida i les mesures que s'adopten al reial decret llei, el Tribunal Constitucional atén «un doble criteri o perspectiva per valorar l'existència de la connexió de sentit: el contingut, d'una banda, i l'estructura, de l'altra, de les disposicions que inclou el reial decret llei controvertit» (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 1/2012, de 13 de gener, FJ 11; 39/2013, de 14 de febrer, FJ 9, i 61/2018, de 7 de juny, FJ 4).

L'alternativa d'introduir aquestes mesures mitjançant un projecte de llei no és factible en el cas present, tenint en compte que les cambres estan dissoltes i no és possible

dilatar-ne l'adopció fins a la constitució de les Corts Generals, i, fins i tot amb la utilització aleshores del tràmit d'urgència, no s'aconseguiria reaccionar a temps.

Els motius que s'acaben d'exposar justifiquen àmpliament la concurrència dels requisits constitucionals de necessitat extraordinària i urgent, que habiliten el Govern per aprovar aquest Reial decret llei dins del marge d'apreciació que, com a òrgan de direcció política de l'Estat, li reconeix l'article 86.1 de la Constitució (STC 142/2014, FJ 3, i STC 61/2018, FJ 4 i 7). Concorren també les notes d'excepcionalitat, gravetat i rellevància que fan necessària una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per a la tramitació parlamentària d'una llei, ja sigui pel procediment ordinari o pel d'urgència (STC 68/2007, FJ 10, i STC 137/2011, FJ 7).

Fora d'això, en el supòsit que aborda aquest Reial decret llei s'ha de subratllar que per subvenir a la situació de necessitat extraordinària i urgent descrita és necessària la reforma de diverses normes amb rang de llei, la qual cosa per si mateixa exigeix «una resposta normativa amb rang de llei» (STC 152/2017, de 21 de desembre, FJ 3 i).

IV

Aquest Reial decret llei respecta els límits establerts constitucionalment per a l'ús d'aquest instrument normatiu, atès que no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, deures i llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

Certament, aquest Reial decret llei conté diverses mesures de modificació de lleis preexistents que reforcen el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades. No obstant això, aquestes normes no constitueixen una regulació del règim general del dret a la protecció de dades, ni van en contra del contingut o els elements essencials d'aquest dret, que són els continguts prohibits a l'instrument jurídic del reial decret llei segons reiterada doctrina constitucional (sintetitzada, recentment, en la STC 139/2016, de 21 juliol). Així, aquest Reial decret llei es limita a regular diversos aspectes merament puntuals respecte del tractament de dades personals per part de les administracions públiques i els seus contractistes a l'empara de l'habilitació que contenen el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, i la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Fora d'això, aquest Reial decret llei no envaeix la reserva de llei orgànica prevista a l'article 81 de la Constitució ni cap altre precepte constitucional, atès que no es modifiquen preceptes de caràcter orgànic. En particular, no té caràcter orgànic l'article 8.1 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, com disposa expressament la disposició final tercera del text legal esmentat.

V

L'article 21.3 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern, habilita el Govern en funcions per adoptar mesures diferents al despatx ordinari dels afers públics en «casos d'urgència degudament acreditats», així com «per raons d'interès general l'acreditació expressa de les quals ho justifiqui».

Per la seva banda, els apartats 4 i 5 de l'article 21 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, recullen una sèrie de facultats l'exercici de les quals està vedat expressament al Govern en funcions, sense que cap d'aquestes es refereixi a l'aprovació de reials decrets llei. Aquestes funcions d'exercici prohibit per a l'executiu en funcions es refereixen a qüestions netament diferents. En efecte, l'article 21.4 estableix que el president del Govern en funcions no pot proposar al rei la dissolució d'alguna de les cambres, o de les Corts Generals, ni plantejar la qüestió de confiança, ni tampoc proposar al rei la convocatòria d'un referèndum consultiu. Per la seva banda, l'article 21.5 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, disposa que el Govern en funcions no pot aprovar el projecte de llei de pressupostos generals de l'Estat, ni tampoc presentar projectes de llei al Congrés dels Diputats o, si s'escau, al Senat.

La facultat del Govern en funcions d'aprovar reials decrets llei és congruent, fora d'això, amb l'exigència que es doni el pressupòsit habilitador de necessitat extraordinària i urgent que preveu l'article 86 de la Constitució espanyola.

VI

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de les competències estatals que preveuen els apartats 18a, 21a i 29a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola.

Pel que fa a l'article 149.1.18a de la Constitució espanyola, mitjançant aquest Reial decret llei es reformen les lleis 39/2015, d'1 d'octubre, i 40/2015, d'1 d'octubre, aprovades pel legislador estatal en exercici de la seva competència sobre les bases del règim jurídic de les administracions públiques i sobre el procediment administratiu comú. Així mateix, aquest Reial decret llei modifica diversos preceptes de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, preceptes que s'emmarquen en la competència estatal sobre legislació bàsica en matèria de contractes i concessions administratives.

En virtut de l'article 149.1.21a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de correus i telecomunicacions, aquest Reial decret llei modifica diversos preceptes de la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions, i del Reial decret llei 12/2018, de 7 de setembre, de seguretat de les xarxes i sistemes d'informació.

Quant a les competències exclusives de l'Estat en matèria de seguretat pública (article 149.1.29a de la Constitució espanyola), aquest Reial decret llei modifica la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, i l'esmentat Reial decret llei 12/2018. D'acord amb aquest mateix títol competencial, es modifica també la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica. Finalment, és aquesta habilitació competencial la que empara les modificacions referides a l'autorització prèvia necessària per part de l'Administració General de l'Estat dels sistemes d'identificació i signatura que tinguin un registre previ com a usuari.

Com s'ha justificat als apartats anteriors, les mesures que conté aquest Reial decret llei tenen com a finalitat incrementar l'estàndard de protecció de la seguretat pública davant les amenaces creixents que planteja l'ús de les noves tecnologies i sempre en vista dels últims successos en territori espanyol. Cal recordar que, segons la jurisprudència constitucional, la seguretat pública es refereix a l'«activitat dirigida a la protecció de persones i béns (seguretat en sentit estret) i al manteniment de la tranquil·litat o l'ordre ciutadans»; encara que no es limita a regular «les actuacions específiques de la denominada policia de seguretat», ja que «l'activitat policial és una part de la matèria més àmplia de la seguretat pública» que «comprèn un ampli espectre d'actuacions administratives» (STC 86/2014, de 29 de maig, FJ 2 i 4, entre d'altres) i inclou «un conjunt plural i diversificat d'actuacions, diferents per la seva naturalesa i contingut, encara que orientades a una mateixa finalitat tuitiva del bé jurídic així definit» (STC 235/2001, de 13 de desembre, FJ 6, i les que aquesta esmenta).

El Tribunal Constitucional ha situat dins del concepte de seguretat pública, entre altres aspectes, «les situacions o els productes que són susceptibles d'ocasionar greus riscos per a persones i béns, la qual cosa exigeix l'adopció de mesures d'intensitat especial», així com «la regulació de matèries concretes susceptibles d'originar riscos certs que poden afectar de manera directa i greu la seguretat de persones i béns, prenent en consideració, especialment, fenòmens col·lectius que impliquen l'aparició d'amenaces, coaccions o accions violentes, amb greus repercussions en el funcionament dels serveis públics i en la vida ciutadana» (STC 25/2004, de 26 de febrer, FJ 6).

VII

En l'elaboració d'aquest Reial decret llei s'han observat els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, que exigeix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre.

D'una banda, és evident el principi de proporcionalitat, atès que les mesures que preveu aquesta norma s'ajusten plenament a l'objectiu que es pretén aconseguir mitjançant aquest instrument. Així mateix, compleix els principis de seguretat jurídica ja que és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i de la Unió Europea, i s'assegura la seva correcta incardinació i congruència amb la regulació vigent. Fora d'això, la norma és coherent amb el principi de transparència atès que ha complert estrictament els procediments exigits en la tramitació d'un reial decret llei. No s'han dut a terme els tràmits de participació pública, tal com exceptua per als reials decrets llei l'article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

D'altra banda, les mesures que conté el Reial decret llei són adequades i proporcionades a les necessitats que n'exigeixen el dictat, sense que a aquest efecte es pugui considerar que hi hagi altres alternatives menys restrictives o que imposin menys obligacions als destinataris, més aviat al contrari, després de l'adopció d'aquesta norma amb rang de llei s'estableixen millores substancials en l'àmbit de l'administració electrònica, la contractació pública i les telecomunicacions.

S'ha sol·licitat l'informe preceptiu de l'Oficina de Coordinació i Qualitat Normativa, que preveu l'article 26.9 de la Llei 59/1997, de 27 de novembre, del Govern.

En virtut d'això, en ús de l'autorització que concedeix l'article 86 de la Constitució, a proposta de la vicepresidenta del Govern i ministra de la Presidència, Relacions amb les Corts i Igualtat, de les ministres de Justícia, de Defensa, i d'Hisenda, del ministre de l'Interior, del ministre de Política Territorial i Funció Pública, per suplència, el ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació, en virtut del Reial decret 351/2019, de 20 de maig, i de la ministra d'Economia i Empresa, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 31 d'octubre de 2019,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Mesures en matèria de documentació nacional d'identitat

Article 1. *Modificació de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 8 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, que queda redactat en els termes següents:

«1. Els espanyols tenen dret que se'ls expedeixi el document nacional d'identitat.

El document nacional d'identitat és un document públic i oficial i té la protecció que a aquests tipus de documents atorguen les lleis. És l'únic document amb prou valor per si sol per acreditar, a tots els efectes, la identitat i les dades personals del seu titular.»

Article 2. *Modificació de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 15 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, en els termes següents:

«1. El document nacional d'identitat electrònic és el document nacional d'identitat que acredita electrònicament la identitat personal del titular, en els termes que estableix l'article 8 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, i permet la signatura electrònica de documents.»

CAPÍTOL II

Mesures en matèria d'identificació electrònica davant les administracions públiques, ubicació de determinades bases de dades i dades cedides a altres administracions públiques

Article 3. *Modificació de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.*

La Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, queda modificada en els termes següents:

U. Es modifica l'apartat 2 de l'article 9, que queda amb el contingut següent, i s'afegeix un nou apartat 3, amb la renumeració de l'apartat 3, que passa a ser l'apartat 4:

«2. Els interessats es poden identificar electrònicament davant les administracions públiques a través dels sistemes següents:

a) Sistemes basats en certificats electrònics qualificats de signatura electrònica expedits per prestadors inclosos a la "Llista de confiança de prestadors de serveis de certificació".

b) Sistemes basats en certificats electrònics qualificats de segell electrònic expedits per prestadors inclosos a la "Llista de confiança de prestadors de serveis de certificació".

c) Sistemes de clau concertada i qualsevol altre sistema que les administracions considerin vàlid en els termes i les condicions que s'estableixin, sempre que tinguin un registre previ com a usuari que permeti garantir-ne la identitat, amb l'autorització prèvia de la Secretaria General d'Administració Digital del Ministeri de Política Territorial i Funció Pública, que només es pot denegar per motius de seguretat pública, amb l'informe previ vinculant de la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior. L'autorització s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Sense perjudici de l'obligació de l'Administració General de l'Estat de resoldre dins del termini, la manca de resolució de la sol·licitud d'autorització s'entén que té efectes desestimatoris.

Les administracions públiques han de garantir que la utilització d'un dels sistemes que preveuen les lletres a) i b) sigui possible per a qualsevol procediment, encara que s'admeti per a aquest mateix procediment algun dels que preveu la lletra c).

3. En relació amb els sistemes d'identificació que preveu la lletra c) de l'apartat anterior, s'estableix l'obligatorietat que els recursos tècnics necessaris per a la recollida, l'emmagatzematge, el tractament i la gestió d'aquests sistemes estiguin situats en territori de la Unió Europea, i en territori espanyol en cas que es tracti de categories especials de dades a què es refereix l'article 9 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE. En tot cas, les dades han d'estar disponibles perquè hi puguin accedir les autoritats judicials i administratives competents.

Les dades a què es refereix el paràgraf anterior no poden ser objecte de transferència a un tercer país o organització internacional, a excepció dels que hagin estat objecte d'una decisió d'adequació de la Comissió Europea o quan així ho exigeixi el compliment de les obligacions internacionals assumides pel Regne d'Espanya.

4. En tot cas, l'acceptació d'algun d'aquests sistemes per part de l'Administració General de l'Estat serveix per acreditar davant totes les administracions públiques, llevat que hi hagi una prova en contra, la identificació electrònica dels interessats en el procediment administratiu.»

Dos. Es modifica l'apartat 2 de l'article 10, que queda amb el contingut següent, i s'afegeix un nou apartat 3, amb la renumeració dels apartats 3 i 4, que passen a ser 4 i 5:

«2. En cas que els interessats optin per relacionar-se amb les administracions públiques a través de mitjans electrònics, es consideren vàlids als efectes de signatura:

a) Sistemes de signatura electrònica qualificada i avançada basats en certificats electrònics qualificats de signatura electrònica expedits per prestadors inclosos a la "Llista de confiança de prestadors de serveis de certificació".

b) Sistemes de segell electrònic qualificat i de segell electrònic avançat basats en certificats electrònics qualificats de segell electrònic expedits per un prestador inclòs a la "Llista de confiança de prestadors de serveis de certificació".

c) Qualsevol altre sistema que les administracions públiques considerin vàlid en els termes i les condicions que s'estableixin, sempre que tinguin un registre previ com a usuari que permeti garantir-ne la identitat, amb l'autorització prèvia de la Secretaria General d'Administració Digital del Ministeri de Política Territorial i Funció Pública, que només es pot denegar per motius de seguretat pública, amb l'informe previ vinculant de la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior. L'autorització s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Sense perjudici de l'obligació de l'Administració General de l'Estat de resoldre dins del termini, la manca de resolució de la sol·licitud d'autorització s'entén que té efectes desestimatoris.

Les administracions públiques han de garantir que la utilització d'un dels sistemes que preveuen les lletres a) i b) sigui possible per a tots els procediments en tots els seus tràmits, encara que addicionalment es permeti algun dels previstos a l'empara del que disposa la lletra c).

3. En relació amb els sistemes de signatura que preveu la lletra c) de l'apartat anterior, s'estableix l'obligatorietat que els recursos tècnics necessaris per a la recollida, l'emmagatzematge, el tractament i la gestió d'aquests sistemes estiguin situats en territori de la Unió Europea, i en territori espanyol en cas que es tracti de categories especials de dades a què es refereix l'article 9 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016. En tot cas, les dades han d'estar disponibles perquè hi puguin accedir les autoritats judicials i administratives competents.

Les dades a què es refereix el paràgraf anterior no poden ser objecte de transferència a un tercer país o organització internacional, a excepció dels que hagin estat objecte d'una decisió d'adequació de la Comissió Europea o quan així ho exigeixi el compliment de les obligacions internacionals assumides pel Regne d'Espanya.

4. Quan així ho disposi expressament la normativa reguladora aplicable, les administracions públiques poden admetre els sistemes d'identificació que preveu aquesta Llei com a sistema de signatura quan permetin acreditar l'autenticitat de l'expressió de la voluntat i consentiment dels interessats.

5. Quan els interessats utilitzin un sistema de signatura dels que preveu aquest article, la seva identitat s'entén ja acreditada mitjançant el mateix acte de la signatura.»

Tres. S'afegeix una nova disposició adicional sisena, amb la redacció següent:

«Disposició adicional sisena. *Sistemes d'identificació i signatures previstos als articles 9.2 c) i 10.2 c).*

1. No obstant el que disposen els articles 9.2 c) i 10.2 c) d'aquesta Llei, en les relacions dels interessats amb els subjectes sotmesos a l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei no són admissibles en cap cas, i per tant no es poden autoritzar, els sistemes d'identificació basats en tecnologies de registre distribuït i els sistemes de signatura

basats en els anteriors, mentre no siguin objecte d'una regulació específica per part de l'Estat en el marc del dret de la Unió Europea.

2. En tot cas, qualsevol sistema d'identificació basat en la tecnologia de registre distribuït que prevegi la legislació estatal a què fa referència l'apartat anterior ha d'establir així mateix que l'Administració General de l'Estat actua com a autoritat intermèdia que exerceix les funcions que correspongui per garantir la seguretat pública.»

Article 4. *Modificació de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.*

La Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, queda modificada en els termes següents:

U. S'introdueix un nou article 46 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 46 bis. *Ubicació dels sistemes d'informació i comunicacions per al registre de dades.*

Els sistemes d'informació i comunicacions per a la recollida, l'emmagatzematge, el processament i la gestió del cens electoral, els padrons municipals d'habitants i altres registres de població, dades fiscals relacionades amb tributs propis o cedits i dades dels usuaris del sistema nacional de salut, així com els corresponents tractaments de dades personals, s'han d'ubicar i prestar dins del territori de la Unió Europea.

Les dades a què es refereix l'apartat anterior no poden ser objecte de transferència a un tercer país o organització internacional, a excepció dels que hagin estat objecte d'una decisió d'adequació de la Comissió Europea o quan així ho exigeixi el compliment de les obligacions internacionals assumides pel Regne d'Espanya.»

Dos. Es fa una nova redacció de l'article 155, que queda redactat de la manera següent:

«Article 155. *Transmissions de dades entre administracions públiques.*

1. De conformitat amb el que disposen el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE, i la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, i la seva normativa de desplegament, cada Administració ha de facilitar l'accés de la resta d'administracions públiques a les dades relatives als interessats que tingui en el seu poder, i ha d'especificar les condicions, els protocols i els criteris funcionals o tècnics necessaris per accedir a aquestes dades amb les màximes garanties de seguretat, integritat i disponibilitat.

2. En cap cas es pot procedir a un tractament ulterior de les dades per a finalitats incompatibles amb la finalitat per a la qual es van recollir inicialment les dades personals. D'acord amb el que preveu l'article 5.1.b) del Reglament (UE) 2016/679, no es considera incompatible amb les finalitats inicials el tractament ulterior de les dades personals amb finalitats d'arxiu en interès públic, finalitats de recerca científica i històrica o finalitats estadístiques.

3. Fora del cas que preveu l'apartat anterior i sempre que les lleis especials aplicables als tractaments respectius no prohibeixin expressament el tractament ulterior de les dades per a una finalitat diferent, quan l'Administració pública cessionària de les dades pretengui el tractament ulterior d'aquestes per a una finalitat que consideri compatible amb la finalitat inicial ho ha de comunicar prèviament a l'Administració pública cedent a l'efecte que aquesta pugui comprovar

la compatibilitat. L'Administració pública cedent s'hi pot oposar motivadament en el termini de deu dies. Quan l'Administració cedent sigui l'Administració General de l'Estat pot suspendre en aquest supòsit, excepcionalment i de manera motivada, la transmissió de dades per raons de seguretat nacional de manera cautelar pel temps estrictament indispensable per a la seva preservació. Mentre l'Administració pública cedent no comuniqui la seva decisió a la cessionària aquesta no pot utilitzar les dades per a la nova finalitat pretesa.

S'exceptuen del que disposa el paràgraf anterior els supòsits en què el tractament per a una altra finalitat diferent d'aquella per a la qual es van recollir les dades personals estigui previst en una norma amb rang de llei de conformitat amb el que preveu l'article 23.1 del Reglament (UE) 2016/679.»

CAPÍTOL III

Mesures en matèria de contractació pública

Article 5. *Modificació de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.*

U. Es fa una nova redacció de la lletra d) de l'apartat 1 de l'article 35, que queda redactat de la manera següent:

«d) La referència a la legislació aplicable al contracte, amb una menció expressa a la submissió a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades.»

Dos. S'introdueix una nova lletra h) a l'apartat 2 de l'article 39, que queda amb la redacció següent:

«h) La manca de menció als plecs del que preveuen els paràgrafs tercer, quart i cinquè de l'apartat 2 de l'article 122.»

Tres. Es fa una nova redacció de la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 71:

«d) Haver donat lloc, per causa de la qual hagin estat declarats culpables, a la resolució ferma de qualsevol contracte subscrit amb una entitat de les que comprèn l'article 3 d'aquesta Llei. La prohibició comprèn les empreses el contracte de les quals hagi quedat resolt per incompliment culpable del contractista de les obligacions que els plecs hagin qualificat d'essencials d'acord amb el que preveu l'article 211.1.f).»

Quatre. Es fa una nova redacció de l'apartat 1 de l'article 116, que queda redactat de la manera següent:

«1. La subscripció de contractes per part de les administracions públiques requereix la tramitació prèvia de l'expedient corresponent, que ha d'iniciar l'òrgan de contractació motivant la necessitat del contracte en els termes que preveu l'article 28 d'aquesta Llei i que s'ha de publicar en el perfil de contractant.

En els contractes l'execució dels quals requereixi la cessió de dades per part d'entitats del sector públic al contractista, l'òrgan de contractació en tot cas ha d'especificar en l'expedient de contractació quina ha de ser la finalitat del tractament de les dades que s'hagin de cedir.»

Cinc. Es fa una nova redacció de l'apartat 2 de l'article 122, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els plecs de clàusules administratives particulars han d'incloure els criteris de solvència i adjudicació del contracte; les consideracions socials, laborals i ambientals que s'estableixin com a criteris de solvència, d'adjudicació o com a condicions especials d'execució; els pactes i les condicions definidors dels drets i les obligacions de les parts del contracte; la previsió de cessió del contracte, excepte en els casos en què aquesta no sigui possible d'acord amb el que estableix el segon paràgraf de l'article 214.1; l'obligació de l'adjudicatari de complir les condicions salarials dels treballadors de conformitat amb el conveni col·lectiu sectorial aplicable; i les altres mencions que requereixen aquesta Llei i les seves normes de desplegament. En el cas de contractes mixtos, s'ha de detallar el règim jurídic aplicable als seus efectes, compliment i extinció, tenint en compte les normes aplicables a les diferents prestacions que s'hi fonen.

Els plecs també poden especificar si s'exigirà la transferència de drets de propietat intel·lectual o industrial, sense perjudici del que estableix l'article 308 respecte dels contractes de serveis.

Els plecs han d'esmentar expressament l'obligació del futur contractista de respectar la normativa vigent en matèria de protecció de dades.

Sense perjudici del que estableix l'article 28.2 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE, en els contractes l'execució dels quals requereixi el tractament per part del contractista de dades personals per compte del responsable del tractament, addicionalment en el plec s'ha de fer constar:

- a) La finalitat per a la qual se cedeixen les dades.
- b) L'obligació del futur contractista de sotmetre's en tot cas a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades, sense perjudici del que estableix l'últim paràgraf de l'apartat 1 de l'article 202.
- c) L'obligació de l'empresa adjudicatària de presentar abans de la formalització del contracte una declaració en què posi de manifest on estaran ubicats els servidors i des d'on es prestaran els serveis associats a aquests.
- d) L'obligació de comunicar qualsevol canvi que es produeixi, al llarg de la vida del contracte, de la informació facilitada en la declaració a què es refereix la lletra c) anterior.
- e) L'obligació dels licitadors d'indicar en la seva oferta, si tenen previst subcontractar els servidors o els serveis associats a aquests, el nom o el perfil empresarial, definit per referència a les condicions de solvència professional o tècnica, dels subcontractistes als quals se n'encarregui la realització.

En els plecs corresponents als contractes a què es refereix el paràgraf anterior les obligacions que recullen les lletres a) a e) anteriors en tot cas s'han de qualificar d'essencials als efectes del que preveu la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 211.»

Sis. Es fa una nova redacció de l'apartat 1 de l'article 202, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els òrgans de contractació poden establir condicions especials en relació amb l'execució del contracte, sempre que estiguin vinculades a l'objecte del contracte, en el sentit de l'article 145, no siguin directament o indirectament discriminatòries, siguin compatibles amb el dret de la Unió Europea i s'indiquin en l'anunci de licitació i en els plecs.

En tot cas, és obligatori establir en el plec de clàusules administratives particulars almenys una de les condicions especials d'execució entre les que enumera l'apartat següent.

Així mateix en els plecs corresponents als contractes l'execució dels quals impliqui la cessió de dades per part de les entitats del sector públic al contractista és obligatori establir una condició especial d'execució que faci referència a l'obligació del contractista de sotmetre's a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades, amb l'avertència a més al contractista que aquesta obligació té el caràcter d'obligació contractual essencial de conformitat amb el que disposa la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 211.»

Set. Es fa una nova redacció de l'apartat 4 de l'article 215, que queda redactat de la manera següent:

«4. Els subcontractistes queden obligats només davant el contractista principal, que assumeix, per tant, la responsabilitat total de l'execució del contracte davant l'Administració, d'acord estrictament amb els plecs de clàusules administratives particulars o document descriptiu, i amb els termes del contracte, inclòs el compliment de les obligacions en matèria mediambiental, social o laboral a què es refereix l'article 201, així com de l'obligació a què fa referència l'últim paràgraf de l'apartat 1 de l'article 202 referida a la submissió a la normativa nacional i de la Unió Europea en matèria de protecció de dades.

El coneixement que tingui l'Administració dels subcontractes subscrits en virtut de les comunicacions a què es refereixen les lletres b) i c) de l'apartat 2 d'aquest article, o l'autorització que atorgui en el supòsit que preveu la lletra d) de l'apartat esmentat, no alteren la responsabilitat exclusiva del contractista principal.»

CAPÍTOL IV

Mesures per reforçar la seguretat en matèria de telecomunicacions

Article 6. *Modificació de la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions.*

U. Es fa una nova redacció de l'apartat 6 de l'article 4, que queda redactat de la manera següent:

«6. El Govern, amb caràcter excepcional i transitori, pot acordar l'assumpció per l'Administració General de l'Estat de la gestió directa o la intervenció de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques en determinats supòsits excepcionals que puguin afectar l'ordre públic, la seguretat pública i la seguretat nacional. En concret, aquesta facultat excepcional i transitòria de gestió directa o intervenció pot afectar qualsevol infraestructura, recurs associat o element o nivell de la xarxa o del servei que sigui necessari per preservar o restablir l'ordre públic, la seguretat pública i la seguretat nacional.

Així mateix, en cas d'incompliment de les obligacions de servei públic a què es refereix el títol III d'aquesta Llei, el Govern, amb l'informe previ preceptiu de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i igualment amb caràcter excepcional i transitori, pot acordar l'assumpció per l'Administració General de l'Estat de la gestió directa o la intervenció dels serveis corresponents o de l'explotació de les xarxes corresponents.

Els acords d'assumpció de la gestió directa del servei i d'intervenció d'aquest o els d'intervenir o explotar les xarxes a què es refereixen els paràgrafs anteriors els ha d'adoptar el Govern per iniciativa pròpia o a instància d'una Administració pública competent. En aquest últim cas, cal que l'Administració pública tingui competències en matèria de seguretat o per a la prestació dels serveis públics afectats pel funcionament anormal del servei o de la xarxa de comunicacions electròniques. En el supòsit que el procediment s'iniciï a instància d'una Administració diferent de la de l'Estat, aquesta té la consideració d'interessada i pot evacuar un informe amb caràcter previ a la resolució final.»

Dos. S'introdueix un nou apartat 3 a l'article 6, que queda redactat de la manera següent:

«3. Les administracions públiques han de comunicar al Ministeri d'Economia i Empresa qualsevol projecte d'instal·lació o explotació de xarxes de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació que faci ús del domini públic, tant si aquesta instal·lació o explotació s'ha d'efectuar de manera directa, a través de qualsevol entitat o societat dependent d'aquella, o a través de qualsevol entitat o societat a la qual se li hagi atorgat una concessió o habilitació a l'efecte.

El règim d'autoprestació en la instal·lació o explotació de la xarxa esmentada pot ser total o parcial, i per tant la comunicació s'ha d'efectuar encara que la capacitat excedent de la xarxa es pugui utilitzar per a l'explotació per part de tercers o per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic.

En cas que s'utilitzi o que estigui previst utilitzar, directament per part de l'Administració pública o per part de tercers, la capacitat excedent d'aquestes xarxes de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació, el Ministeri d'Economia i Empresa ha de verificar el compliment del que preveu l'article 9. A aquest efecte, l'Administració pública ha de proporcionar al Ministeri d'Economia i Empresa tota la informació que li requereixi a l'efecte de verificar-ne el compliment.

L'obligació que estableix aquest apartat s'entén sense perjudici de la que preveu l'article 7.3 d'aquesta Llei.»

Tres. Es fa una nova redacció de l'apartat 15 de l'article 76, que queda redactat de la manera següent:

«15. L'incompliment greu de les obligacions en matèria d'accés a xarxes o infraestructures físiques susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques, interconnexió i interoperabilitat dels serveis.»

Quatre. Es fa una nova redacció de l'apartat 28 de l'article 77, que queda redactat de la manera següent:

«28. L'incompliment de les obligacions en matèria d'accés a xarxes o infraestructures físiques susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques, interconnexió i interoperabilitat dels serveis.»

Cinc. Es fa una nova redacció de l'apartat 1 de l'article 81, que queda redactat de la manera següent:

«1. Prèviament a l'inici del procediment sancionador, l'òrgan competent del Ministeri d'Economia i Empresa pot ordenar, mitjançant una resolució sense audiència prèvia, el cessament de la presumpta activitat infractora quan hi hagi raons d'urgència imperiosa basada en un dels supòsits següents:

- a) Quan hi hagi una amenaça immediata i greu per a l'ordre públic, la seguretat pública o la seguretat nacional.
- b) Quan hi hagi una amenaça immediata i greu per a la salut pública.
- c) Quan la suposada activitat infractora pugui ocasionar perjudicis greus al funcionament dels serveis de seguretat pública, protecció civil i d'emergències.
- d) Quan s'interfereixi greument en altres serveis o xarxes de comunicacions electròniques.
- e) Quan creï greus problemes econòmics o operatius a altres proveïdors o usuaris de xarxes o serveis de comunicacions electròniques o altres usuaris de l'espectre radioelèctric.»

CAPÍTOL V

Mesures per reforçar la coordinació en matèria de seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació

Article 7. *Modificació del Reial decret llei 12/2018, de 7 de setembre, de seguretat de les xarxes i sistemes d'informació.*

S'introdueix un apartat 3 a l'article 11 amb el text literal següent:

«3. El Centre Criptològic Nacional (CCN) exerceix la coordinació nacional de la resposta tècnica dels equips de resposta a incidents de seguretat informàtica (CSIRT) en matèria de seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació del sector públic comprès a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Els CSIRT de les administracions públiques han de consultar, quan escaigui, els òrgans amb competències en matèria de seguretat nacional, seguretat pública, seguretat ciutadana i protecció de dades de caràcter personal i hi han de col·laborar en l'exercici de les seves funcions respectives.

El CCN exerceix la funció d'enllaç per garantir la cooperació transfronterera dels CSIRT de les administracions públiques amb els CSIRT internacionals, en la resposta als incidents i la gestió de riscos de seguretat que els corresponguin.»

Disposició addicional única. *Comunicació de les xarxes de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació de les administracions públiques.*

Les administracions públiques han de comunicar al Ministeri d'Economia i Empresa en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei les xarxes de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació que facin ús del domini públic a les quals es refereix l'article 6.3 de la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions, que s'hagin instal·lat o estiguin en procés d'instal·lació o explotació.

Disposició transitòria primera. *Règim transitori de les modificacions introduïdes a l'article 3.*

1. Les entitats del sector públic que vulguin habilitar sistemes d'identificació o signatura de conformitat amb les lletres c) dels articles 9.2 i 10.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, han de sol·licitar l'autorització que preveuen els preceptes esmentats. Els sistemes que, abans de l'entrada en vigor esmentada, ja estiguin validats i plenament operatius en els procediments administratius de què es tracti no requereixen sotmetre's a aquesta autorització.

2. Les entitats pertanyents al sector públic han d'adoptar les mesures necessàries per complir l'obligació que preveuen els articles 9.3 i 10.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, en el termini màxim de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei quan gestionin directament o a través de mitjans propis els recursos tècnics necessaris per a la recollida, l'emmagatzematge, el tractament i la gestió dels sistemes d'identificació i signatura.

3. En cas que la gestió dels recursos esmentats a l'apartat anterior es porti a terme mitjançant la licitació de contractes del sector públic, directament pels subjectes als quals és aplicable la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, o pels seus mitjans propis, l'obligació d'adaptar-se al que preceptuen aquests articles no s'aplica als expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, que es regeixen per la normativa anterior. Els contractes adjudicats en virtut d'aquests expedients, encara que mantenen la seva plena validesa i eficàcia, no poden ser objecte de cap modificació que vulneri el que estableixen els preceptes esmentats. Tampoc poden

ser objecte de cap pròrroga llevat que prèviament siguin objecte d'una modificació per adaptar-se a les disposicions que contenen, sempre que això sigui possible de conformitat amb la Llei 9/2017, de 8 de novembre.

4. Als efectes del que disposa aquesta disposició transitòria s'entén que els expedients de contractació s'han iniciat si s'ha publicat la corresponent convocatòria del procediment d'adjudicació del contracte. En el cas de procediments negociats sense publicitat, per determinar el moment d'iniciació s'ha de tenir en compte la data d'aprovació dels plecs.

5. En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, les diferents administracions públiques han de trametre a la Comissió Sectorial d'Administració Electrònica la informació sobre tots els contractes vigents que tinguin per objecte els recursos tècnics necessaris per a la recollida, l'emmagatzematge, el tractament i la gestió dels sistemes d'identificació i signatura, així com d'aquells els expedients dels quals ja estiguin iniciats de conformitat amb l'apartat anterior.

Disposició transitòria segona. Règim transitori de les modificacions introduïdes a l'article 4.

1. Les entitats pertanyents al sector públic han d'adoptar les mesures necessàries per complir l'obligació que preveu l'article 46 bis de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, en el termini màxim de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei quan gestionin directament o a través de mitjans propis els sistemes d'informació i comunicacions a què es refereix el precepte esmentat.

2. En cas que la gestió dels sistemes esmentats a l'apartat anterior es porti a terme mitjançant la licitació de contractes del sector públic, directament pels subjectes als quals és aplicable la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, o pels seus mitjans propis, l'obligació d'adaptar-se al que preceptua l'article 46 bis de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, no s'aplica als expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, que es regeixen per la normativa anterior.

Els contractes adjudicats en virtut d'aquests expedients, encara que mantenen la seva plena validesa i eficàcia, no poden ser objecte de cap modificació que vulneri el que estableixen els preceptes esmentats. Tampoc poden ser objecte de cap pròrroga llevat que prèviament siguin objecte d'una modificació per adaptar-se a les disposicions que contenen.

3. Als efectes del que disposa aquesta disposició s'entén que els expedients de contractació s'han iniciat si s'ha publicat la corresponent convocatòria del procediment d'adjudicació del contracte. En el cas de procediments negociats sense publicitat, per determinar el moment d'iniciació s'ha de tenir en compte la data d'aprovació dels plecs.

Disposició transitòria tercera. Règim transitori de les modificacions introduïdes a l'article 5.

1. Els expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei es regeixen per la normativa anterior. A aquests efectes s'entén que els expedients de contractació s'han iniciat si s'ha publicat la corresponent convocatòria del procediment d'adjudicació del contracte. En el cas de procediments negociats sense publicitat, per determinar el moment d'iniciació s'ha de tenir en compte la data d'aprovació dels plecs.

2. No obstant això, els contractes basats en acords marc que no estableixin tots els termes es regeixen per la normativa vigent en la data d'enviament de la invitació a la licitació a les empreses part de l'acord marc o per la normativa vigent en la data d'adjudicació si el contracte basat no requereix una nova licitació. En els casos en què l'acord marc s'hagi licitat amb subjecció a la normativa anterior i, com a conseqüència de l'aplicació del que disposa el primer incís d'aquest paràgraf, a algun o alguns dels contractes basats en aquest acord marc li sigui aplicable la nova regulació que resulta

d'aquest Reial decret llei, l'òrgan de contractació ha d'elaborar els documents de la licitació corresponent als esmentats contractes basats d'acord amb aquesta nova regulació.

3. L'article 5 és aplicable a les modificacions dels contractes que s'iniciïn després de la seva entrada en vigor.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

1. Els articles 1 i 2 d'aquest Reial decret llei es dicten a l'empara de l'article 149.1.29a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de seguretat pública.

2. Els articles 3 i 4, així com les disposicions transitòria primera i segona, es dicten a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva per dictar les bases del règim jurídic de les administracions públiques i sobre el procediment administratiu comú, i de l'article 149.1.29a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de seguretat pública.

3. L'article 5, així com la disposició transitòria tercera, es dicten a l'empara del que disposa l'article 149.1.18a de la Constitució espanyola en matèria de bases del règim jurídic de les administracions públiques i en matèria de legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives i, en conseqüència, són d'aplicació general a totes les administracions públiques que entrin dins del seu àmbit d'aplicació, així com als organismes i les entitats que en depenen.

4. L'article 6, així com la disposició addicional única, es dicten a l'empara de la competència exclusiva estatal en matèria de telecomunicacions, prevista a l'article 149.1.21a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de règim general de comunicacions.

5. L'article 7 es dicta a l'empara de les competències exclusives atribuïdes a l'Estat en matèria de règim general de telecomunicacions i seguretat pública per l'article 149.1.21a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de règim general de comunicacions, i 29a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de seguretat pública.

Disposició final segona. *Desplegament reglamentari i execució.*

S'habilita el Govern i les persones titulars dels departaments ministerials, en l'àmbit de les seves competències, per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 31 d'octubre de 2019.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN